Nummer VN2019-017630

Directie

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders B&W

Spoedvoordracht voor de College vergadering van 05 november 2019

Portefeuille

Deelnemingen (18)

Duurzaamheid en Circulaire Economie (29)

Agendapunt

F5

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

AEB – stand van zaken en voortgang verkoopproces

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. In te stemmen met de bijgevoegde raadsbrief, waarin het college de raad informeert over de huidige stand van zaken met betrekking tot het hersteltraject van AEB, de voorbereidingen voor het verkoopproces van AEB en de wijze waarop de raad in dit traject betrokken zal worden.

2. In te stemmen met agendering van de commissievoordracht en raadsbrief ter kennisname en bespreking in de commissie MLD op 21 november 2019, met uitnodiging van de leden van de commissie FEZ.

3. In te stemmen met het machtigen van de wethouders Duurzaamheid en Deelnemingen om zo nodig wijzigingen te doen in de voordracht en de brief na afloop van de collegebespreking.

Reden spoed

Toezegging wethouder van Doorninck om de commissie MLD en FEZ op 21 november 2019 te informeren over de verkoopoverwegingen met betrekking tot AEB.

Kernboodschap

Het college van B&W heeft ingestemd met het versturen van een brief aan de raad met de stand van zaken en de voortgang van het verkoopproces AEB. In de brief worden de recente ontwikkelingen rondom AEB geschetst. Begin oktober zijn eerst twee verbrandingsovens en onlangs een derde oven weer ingeschakeld. Mede hierdoor zijn we aangekomen in een andere fase, die naar verwachting meer rust en structuur brengt. Daarnaast wordt in de brief de voorbereiding van het mogelijke verkoopproces van AEB geschetst en wordt aangegeven welke keuzes in de voorbereiding van het verkoopproces gemaakt dienen te worden.

Bestuurlijke achtergrond

Op 1 januari 2014 is de verzelfstandiging van de voormalige gemeentelijke dienst Afval Energie Bedrijf (AEB) gerealiseerd. De activiteiten van de voormalige dienst zijn in diverse fiscaal-juridische stappen ingebracht in AEB Exploitatie BV. De gemeente is 100% aandeelhouder van AEB Holding NV en kan haar toebedeelde aandeelhoudersrechten in de aandeelhoudersvergadering (AvA) uitoefenen.

Naast aandeelhouder is de gemeente klant voor de verwerking van het Amsterdamse huisafval en enkele aanvullende diensten. De energie die vrijkomt bij de verbranding van het afval wordt omgezet in (duurzame) elektriciteit en warmte, wat via Westpoort Warmte

(WPW), waar AEB en Nuon elk een 50% belang in hebben, aan het stadswarmte netwerk geleverd.

Hiernaast is de gemeente beleidsmaker op het gebied van circulaire economie en duurzaamheid, waarmee ze direct en indirect een impact heeft op AEB en de afvalstromen die AEB verwerkt.

De gemeente Amsterdam is daarnaast financier van AEB: de gemeente heeft bij verzelfstandiging een achtergestelde lening verstrekt aan AEB. De overige leningen zijn per 27 november 2017 extern gefinancierd. De gemeente heeft hiermee haar risicoblootstelling verminderd met € 215 miljoen.

In 2017 is onderzoek gedaan naar het publiek belang van AEB en de noodzaak om AEB als deelneming aan te houden. Het college en Raad hebben besloten AEB aan te houden. Het college heeft toen wel besloten een drietal bestuursopdrachten uit te voeren op het gebied van governance, afval en warmte.

De ODNZKG heeft AEB sinds begin februari 2018 onder verscherpt toezicht gesteld, omdat de ODNZKG een verhoogd risico op een groot incident ziet en zich ernstige zorgen maakt over de veiligheidssituatie bij AEB. AEB heeft in opdracht van de ODNZKG een verbeterplan opgesteld. Met AEB is afgesproken dat AEB in de kwartaalrapportages over de voortgang rapporteert.

In december 2018 is de gemeenteraad in openbare brieven geïnformeerd over de tegenvallende situatie bij AEB en de mogelijke gevolgen die dat heeft voor de financiën en duurzaamheidsdoelstellingen van Amsterdam. Voorzien werd dat AEB over 2018 geen dividend zou uitkeren en ook in 2019 naar verwachting een financieel tegenvallend jaar zou worden. AEB gaf aan dat de belangrijkste oorzaken te vinden zijn in het tegenvallend functioneren van de scheidingsinstallatie, de kosten van het wegwerken van achterstallig onderhoud en het versterken van de organisatie van AEB. Parallel aan deze brief is de commissie MLD geïnformeerd over het effect op de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente en het AEB.

Op 15 mei 2019 zijn de commissies FEZ en MLD schriftelijk geïnformeerd over een verdere verslechtering van de financiële situatie. De verwachting van AEB was dat zonder ingrijpen vanuit de aandeelhouder of vreemd vermogensverschaffer het waarschijnlijk onontkoombaar is dat de AEB de bankconvenanten zal breken en in default raakt.

AEB heeft het college op maandag 24 juni geïnformeerd dat AEB niet in controle is over de veiligheid in de fabriek. Hierdoor bestaan risico's op een ongeval met zwaar letsel, op ongewenste emissies en op een grote brand op het AEB terrein.

Op 2 juli 2019 heeft het college kennisgenomen over de veiligheidssituatie en de maatregelen om de veiligheidssituatie te verbeteren en continuïteit van maatschappelijke diensten als afvalverwerking en warmtelevering te borgen

Op 9 juli 2019 heeft het college ingestemd met het voorleggen van het voorstel aan de gemeenteraad om een bedrag van maximaal € 35 miljoen beschikbaar te stellen om een periode van twee maanden te overbruggen waarin scenario's voor een definitieve oplossing zouden kunnen worden uitgewerkt. Scenario's die in het voorstel staan: voortzetting van AEB, een verkoop of een faillissement.

Voor de reeds verleende steun onder voorwaarden is een staatssteunmelding gedaan bij de Europese Commissie op grond van de Richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun voor ondernemingen in moeilijkheden.

Op 10 september heeft het College van B&W de voorkeur uitgesproken om een samenwerking met HVC verder uit te werken. Dit betekent niet dat alternatieve opties worden uitgesloten, maar dat deze pas in aanmerking komen als de uitwerking van deze "publieke richting" niet tot het gewenste resultaat leidt.

In de raadsvergadering van 18 september is motie 1446 van het lid Van Dantzig aangenomen. Daarin wordt het college opgeroepen om naast het uitwerken van de publieke richting met HVC voorbereidingen te treffen voor een fusie- en verkoopproces en een nadere juridische analyse uit te voeren voor de andere oplossingsrichtingen voor AEB, mogelijke obstakels en risico's te identificeren en uit te zoeken hoe deze eventueel te mitigeren zijn. Aan deze motie wordt thans uitvoering gegeven.

In de raadsbrief van 4 oktober heeft het college aangegeven dat de gemeente Amsterdam, AEB en HVC met elkaar niet tot een werkbare variant gekomen zijn waarin HVC de verbrandingsactiviteiten kan overnemen. Daarnaast tekent het herstel van AEB zich sneller dan verwacht af, begin oktober zijn twee verbrandingslijnen weer bijgeschakeld.

In de raadsvergadering van 10 oktober is ingestemd met het verstrekken van een additioneel krediet van € 45 miljoen ten behoeve van de borging van de met AEB samenhangende publieke belangen, waarbij de inzet is dit bedrag zo laag mogelijk te houden.

Bestuurlijke prioriteit

n.v.t.

Wettelijke grondslag

Artikel 160 lid 1 onder a en artikel 169 lid 2 van de Gemeentewet

Onderbouwing besluit

Ad1) In te stemmen met de bijgevoegde raadsbrief, waarin het college de raad informeert over de huidige stand van zaken met betrekking tot het hersteltraject van AEB, de voorbereidingen voor het verkoopproces van AEB en de wijze waarop de raad in dit traject betrokken zal worden.

- Vlak voor de zomervakantie begon de crisis rond het afvalenergiebedrijf (AEB) met het stilleggen van 4 verbrandingsovens. Sinds die tijd hebben ontwikkelingen zich telkens snel opgevolgd, is er liquiditeitssteun verstrekt en zijn twee specifieke overname trajecten verkend. Deze trajecten zijn elk om eigen valide redenen beëindigd. Ondertussen zijn eerst twee verbrandingslijnen en onlangs een derde verbrandingslijn weer ingeschakeld.

- Op dit moment is de gemeente in gesprek met AEB over het verstrekken van liquiditeit voor de resterende periode tot eind 2019 binnen het door de Raad goedgekeurde maximum van € 45 miljoen.
- Deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat we overgaan van een crisissituatie naar een situatie waarin AEB tijd krijgt om het hersteltraject verder op te pakken en een gedegen voorbereiding op een verkoopproces kan plaatsvinden.
- De voorbereidingen ten aanzien van het verkoopproces zijn in volle gang. Belangrijke strategische keuzes in de voorbereidingsfase van het verkooptraject betreffen het al dan niet 'meegeven' van een nieuw afvalverwerkingscontract door de gemeente, de positionering van het 50%-belang van AEB in Westpoort Warmte (WPW) en de verkoopcriteria en verdere kaders en voorwaarden van het verkoopproces.
- Het bestuurlijke besluitvormingstraject bevat in ieder geval twee momenten waarop de raad om wensen en bedenkingen wordt gevraagd. De eerste mijlpaal is het principe besluit dat het college aan de raad zal voorleggen met daarin een aantal belangrijke uitgangspunten, benodigd voor de verdere uitwerking van het verkoopproces. Een Go-besluit met de definitieve uitwerking van het verkoopproces van AEB zal daarna worden voorgelegd.

Financiële onderbouwing

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente: Op te nemen in de besluitenlijst.

Buiten de gemeente: Communicatie in overleg met woordvoerders

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2019-094645	1. Raadsbrief stand van zaken AEB en voortgang verkoopproces.pdf (pdf)
AD2019-094627	2. Commissievoordracht.pdf (pdf)
AD2019-094649	Advies (pdf)
AD2019-094626	College van B&W Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

AEB Transactie team, [redacted]

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten, voorts wordt de portefeuillehouder gemachtigd tot het maken van tekstuele wijzigingen en tot het bepalen van het moment van openbaarmaking